

Yksilölliset järjestelyt valintakokeissa – lausunnon antajan ohje

Opiskelijavalinnan yksilöllisillä järjestelyillä tarkoitetaan yksilöllisiä käytännönjärjestelyjä valintakoetilanteeseen. Yksilöllisillä järjestelyillä hakija, jolla on valintakoesuoritusta haittaava tai valintakoetilaisuuteen osallistumista rajoittava toimintarajoite, vamma tai sairaus, saatetaan yhdenvertaiseen asemaan muiden hakijoiden kanssa.

Myönnettävät järjestelyt riippuvat siitä, millaisia tarpeita hakijalla on. Hakija voi esimerkiksi saada kokeeseen lisäaikaa tai mahdollisuuden käyttää apuvälineitä. Yksilöllisiä järjestelyjä saaneiden hakijoiden koevastaukset arvioidaan samoin arviointiperustein kuin muidenkin hakijoiden koevastaukset. Hakija ei siis voi saada esimerkiksi pistehyvitystä. Yksilölliset järjestelyt eivät vaikuta koetehtävien sisältöön.

Yksilöllisten järjestelyjen hakemukselle tulee liittää *todistus* tai *lausunto*, josta ilmenee, millä perusteella yksilöllisiä järjestelyjä anotaan sekä millaisia yksilöllisiä järjestelyjä hakijalle suositellaan.

Asiantuntijalausunnon sisältö

Asiantuntijalausunnosta tulee käydä ilmi seuraavat seikat:

1. Miksi hakija tarvitsee yksilöllisiä järjestelyjä. Lausuntoon kirjataan mahdolliset diagnoosit sekä muut mahdolliset perustelut haetuille tukitoimille. Lisäksi lausuntoon kirjataan, miten hakijan toimintarajoite, vamma tai sairaus vaikuttaa hakijan kykyyn suoriutua koetilanteessa.
2. Mitä yksilöllisiä järjestelyjä lausunnon antaja suosittelee hakijalle.
3. Hakijan henkilötiedot.
4. Lausunnon antajan nimi, asema (ammatti/asiantuntijarooli) ja allekirjoitus tai sähköinen varmennus.
5. Lausunnon päiväys.

Lausunnon voimassaoloaika

Lausuntojen voimassaoloaika katsotaan tapauskohtaisesti riippuen toimintarajoitteen, vamman tai sairauden pysyvyydestä. Lausuntoon on syytä kirjata, mikäli kyseessä on pysyvä haitta. Mikäli kyseessä ei ole pysyvä haitta, suositus on syytä antaa määräajaksi. Yliopisto voi vaatia uudempaa lausuntoa, jos lausunnon ei ole voimassaoloaikaa tai mainintaa toimintarajoitteen, vamman tai sairauden pysyvyydestä.

Lausunnon antajan ammattipätevyys

Lausunnon antajalla tulee olla riittävä ammattipätevyys arvioida hakijan toimintarajoitteita ja yksilöllisten järjestelyjen tarpeita. Alla on lueteltu esimerkkejä riittävästä ammattipätevyydestä yleisimmissä tapauksissa.

- Vamma tai sairaus: lääkärinlausunto.
- Lukemisen tai kirjoittamisen vaikeus: erityisopettajan, psykologin, puheterapeutin tai erikoislääkärin (esim. lastenneurologi, neurologi tai foniatri) lausunto.
- Aktiivisuuden tai tarkkaavuuden häiriö (ADHD tai ADD) tai oppimisvaikeus: lääkärin, neurologin tai psykologin lausunto.